

Analytiikkajaoston kokous

Tiistai 21.2.2020 klo 12.00 – 14.00

Jäsenet

- Tomi Kytölä, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
- Tero Huttunen, kehittämisspäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö (I varapuheenjohtaja)
- Ilmari Hyvönen, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (II varapuheenjohtaja) **ESTE**
Jonna Korhonen, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Joonas Mäkinen, projektipäällikkö, Opetushallitus **ESTE**
- Elina Harjunen, arviointineuvos, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus **ESTE**
Jukka Marjanen, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus **ESTE**
- Arto Hellas, vanhempi yliopistonlehtori, Aalto-yliopisto **ESTE**
- Harri Ketamo, tutkija, Satakunnan ammattikorkeakoulu **ESTE**
- Mikko-Jussi Laakso, dosentti, Turun yliopisto **ESTE**
- Ari Korhonen, vanhempi yliopistonlehtori, Aalto-yliopisto
- Petri Ihantola, apulaisprofessori, Helsingin yliopisto **ESTE**
- Jouni Pursiainen, professori, Oulun yliopisto **ESTE**
- Timo Väliharju, toiminnanjohtaja, COSS **ESTE**
- Titi Tamminen, toiminnanjohtaja, Suomen eOppimiskeskus ry **ESTE**
Kaisa Honkonen, toiminnanjohtaja, Suomen eOppimiskeskus ry **ESTE**
- Paula Merikko, asiakasratkaisupäällikkö, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy (sihteeri) **ESTE**
Kaisa Kotomäki, projektipäällikkö, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Asiantuntijavieraat

- Jiri Lallimo, Aalto-yliopisto
- Patrik Maltusch, Aalto-yliopisto
- Kristian Raitio, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Jukka Kurttila, Oulun ammattikorkeakoulu
- Hanna Teräs, Tampereen ammattikorkeakoulu
- Markus Humaloja, Vantaan kaupunki

Asialista

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

Puheenjohtaja Kytölä avasi kokouksen klo 12.10

2. Edellisen kokouksen keskustelumuistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen keskustelumuistio.

3. Ajankohtaiset asiat

Kytölä kertoi, että jaoston toiminta jatkuu ja uusi asettamiskirje on tulossa helmikuun aikana. Jatkossa asialistalla muun muassa standardit, joista on aiemminkin keskusteltu, mutta nyt pitäisi keskustella uudelleen, kunhan ensimmäinen versio on julkaistu.

Humaloja toi tiedoksi, että myös DigiOne-hankkeessa käynnistetään maaliskuusta alkaen työtä oppimisanalytiikan standardeihin liittyen. Hanke järjestää yhteistyössä EduCloud Alliancen kanssa 11.3.2020 xAPI-seminaarin ([lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)). Tilaisuus on maksuton ja suunnattu oppilaitosten ja kuntien edustajille ja päättäjille sekä opetusalan yrityksille ja muille alan ammattilaisille, jotka ovat kiinnostuneita koulutusteknologian tulevaisuudesta.

4. Oppimisanalytiikan viitekehysten tilannekatsaus ja läpikäynti

Kirjoitustyön tilanne ja viimeisimmän version läpikäynti

[Viitekehysten viimeisin luonnosversio](#) käytiin läpi *Raition* ja *Kotomäen* johdolla. Rakennetta vieti edelleen kirjamaisempaan suuntaan. Alkuun koottu ohjeistusta ja lopussa enemmän kysymyksiä. Kokonaan uutena osiona lisätty Top15 -nostot, jotka hakevat vielä loogista ja järkevää kohtaa dokumentissa. Joitain kohtia on vielä kesken, pahiten loppuvaiheessa mukaan nostetut standardit. *Maltusch* ja *A. Korhonen* lupasivat auttaa tämän osion kirjoittamisessa.

Nykyinen versio sai positiivisen vastaanoton jaostolta, esimerkiksi *Lallimo* oli sitä mieltä, että ”yliopistosilmälaseilla luettuna tematiikka saatu käsiteltyä asioita hyvin. Käsitteilyn taso tuntuu oikealta”.

Vaikka varsinaiset kommenttikierrokset viivästyivät ja ovat vasta tulossa, oli useampi kokouksessa läsnä ollut lukenut dokumentin ennen kokousta, joten kommentteja saatiin jo kokouksen aikana. Keskusteltiin muun muassa kulttuurikontekstista:

Maltusch: Viitekehyksessä asioita rakennetaan suomalaisen kulttuurin näkökulmasta, mikä ei ole huono asia, mutta itse en näkisi kaikkia asioita samasta perustelunäkökulmasta. Johdannossa kannattanee mainita, että ”kirjoitettu suomen kulttuurikontekstissa ja siihen, miten meidän yhteiskunta on tähän asti toiminut”. Esim. viittaukset ovat Suomen lainsäädäntöön. Lainsäädäntö koodaa kuitenkin eettisen näkemyksen, joten kulttuurikonteksti joko sallii tai ei salli asioita.

Kytölä: Kysymys ei ole pelkästään GDPR:stä vaan myös substanssilainsäädännöstä. Mukana on tietty kerros, joka on laajennettavissa myös Suomen ulkopuolella, mutta tietty kerros vaatii reunaehdot täällä. Osa valinnoista on tehty jo aiemmin ja ne vaikuttavat.

Lallimo: Monissa maissa ja eri kulttuureissa nämä asiat sanotaan imperatiivisemmin.

Päätös:

Keskustelun pohjalta päätettiin, että avataan tätä asiaa viitekehysten johdantoon. Lisäksi pohdittiin viitekehystä terminä ja myös tätä asiaa tullaan tarkentamaan lukijalle viitekehysten johdanto-osaan.

Maltusch: Aika näyttää, onko dokumentti viitekehysten arvoinen. Sisältö on kuitenkin lupaava viitekehysteeksi. Avattava, ketkä kaikki instanssit ovat olleet kirjoittamassa, keiden yhteinen näkymys viitekehysteeseen on koottu.

Huttunen: Kentältä kuulunut, että on tarve tällaiselle lähtökohdalle, mihin tekemistä voi linkittää ja pohjalle, mistä eri toimijat voivat ponnistaa. Toivetta on myös tietomalli- ja käsitepohjaiselle viitekehysteelle.

Lallimo: Tällaisista dokumenteista tulee helposti teknispainotteisia koosteja, mutta tämä on hyvin vahva käyntikortti tarkastella analytiikkaa. Positiivista otetta tarvitaan. Opettajien omaan käyttöön työkalua.

Teräs: Motivoivia asioita on hyvä olla mukana, mutta koska riemumielin ryntäilemään ei kannata lähteä, tarvitaan tällainen ohjeistus, joka kannattaa käydä läpi ensin.

Teräs toi myös tiedoksi, että APOA-hankkeelta on tulossa tämän vuoden lopussa pedagogiset suositukset. Sovittiin, että ne esitellään myös jaoston kokouksessa.

Lisäksi *Kurttila* nosti esiin, että oppimisanalytiikan käyttäjäryhmistä puuttuu ohjausnäkökulma / ohjaustoimijoiden näkökulma. *Lallimo* lupasi katsoa, saisiko roolin vielä leivottua mukaan. Vaihtoehtoisesti puuttuva näkökulma voidaan nostaa esiin vasta seuraavassa versiossa.

Prosessin eteneminen ja viitekehyksen julkaisu

Viitekehyksen julkaisuajankohtana on pe 3.4. ITK 2020-tapahtumassa. Sitä ennen tarvitaan vielä kommentteja. Ohjeet ja tukikysymykset lähetetään jaostolle ensi viikolla. Kommenttien dl 9.3. mikäli niiden toivoo ehtivän ensimmäiseen versioon. Kaikki kommentointi tervetullutta myöhemminkin, mutta osa kommentteista saattaa jäädä toteutukseltaan jatkoa varten.

5. Muut asiat

J. Korhonen toi tiedoksi, että EU on antanut 19.2. tiedonannot tiedon hyödyntämiseen:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_273

Maltusch totesi, että analytiikan laaja hyödyntäminen kaipaa käsitettä (EIF), jota työstetään taustalla.

7. Tiedoksi

Lallimo mainitsi, että AnalytiikkaÄly-hankkeen järjestää webinaarisarjan, jonka on tarkoitus alkaa huhtikuussa. Webinaarien aikataulut ja aiheet alla.

- Tietosuojaperiaatteet, riskiarvio ja vaikutustenarviointi, 21.4. klo: 14-15
- AnalytiikkaÄly-sovellus, Student Dashboard, 27.5. klo: 13-14
- Opintopolku palvelupolkuna – analytiikan näkökulmia 18.8. klo: 13-14

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14